

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSA Jan Futro

po rozpoznaniu dnia 19 grudnia 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. K. (1) i J. K. (2)

przeciwko K. K. (1) i K. K. (2)

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 19 listopada 2014 r.

sygn. akt I C 2909/12

oddala zażalenie.

Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił wniosek powodów o częściowe zwolnienie ich od kosztów sądowych tj. od zażalenia na koszty mediacji w wysokości 3 000 zł

W uzasadnieniu wskazał, że są oni właścicielami nieruchomości położonej w P. o powierzchni 170 m² zabudowanej domem jednorodzinny o powierzchni 79 m². Jedyłą przysługującą powodom wierzytelnością jest wierzytelność wynikająca z ugody zawartej przed mediatorem, której dotyczy niniejsze postępowanie. Dochody powoda wynoszą ok. 3 350 zł brutto miesięcznie, a powódki ok. 3 841 zł brutto miesięcznie. Miesięczne koszty utrzymania powodów wynoszą ponad 5 000 zł w tym: media 1 000 zł, kredyt (...) 500 zł, szkoła 400 zł, kredyt hipoteczny 1 800 zł, spłata karty kredytowej 600 zł, P. 1 000 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych została ukształtowana jako pomoc dla osób najuboższych, które w żaden sposób nie są w stanie ich ponieść, aby w ten sposób nie zamykać im drogi sądowej dochodzenia przysługujących im praw. Zwolnienie takie jest w istocie formą kredytu udzielanego przez Skarb Państwa osobom najbiedniejszym. Zatem strony w pierwszym rzędzie powinny poczynić oszczędności w wydatkach, a dopiero wówczas, gdy okazałoby się one niewystarczające na zabezpieczenie kosztów procesu - mogą zwrócić się o pomoc państwa.

Ponadto w ocenie Sądu wniosek powodów nie zasługiwał na uwzględnienie, choćby w części albowiem w wielu miejscach jest lakoniczny i zmierza w rzeczywistości do przemilczenia rzeczywistej sytuacji majątkowej powodów. Miesięczne zestawienie wydatków powodów przewyższa ich dochód i to bez uwzględnienia takich kosztów stałych, jak zakup żywności, ubrań, lekarstw. W rzeczywistości powodowie muszą posiadać dodatkowe źródło dochodów, którego nie ujawniają przed Sądem, a które umożliwia im zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.

Powodowie ponadto bezpodstawnie do kosztów własnego utrzymania wliczają kredyt firmowy z ratą 1 800 zł.

Ponadto Sąd podkreśla, że postępowanie w sprawie toczy się blisko dwa lata, a więc mieli znaczną ilość czasu by poczynić, choć minimalne oszczędności na wypadek konieczności wniesienia środka zaskarżenia w sprawie.

Na postanowienie to zażalenie wnieśli powodowie zarzucając mu błędne ustalenia faktyczne poczynione w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz z jego częściowym pominięciem.

W konsekwencji wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie ich od kosztów sądowych w części tj., co do opłaty od zażalenia, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie wniosku do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

W uzasadnieniu podnieśli, że kredyty, jakie powodowie wskazali w kosztach swego utrzymania istnieją i są regulowane od kilku lat, w tym również w czasie rozstrzyganiu o zwolnieniu powodów od kosztów sądowych przy rozpoczęciu procesu i w tym zakresie koszty te zostały już uznane, jako obciążające powodów i będące podstawą do zwolnienia ich od obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu. Nieprawidłowe jest również uznanie przez Sąd I instancji, że koszt kredytu firmowego nie powinien być uwzględniany w kosztach utrzymania powodów. Powodowie prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki jawnej a zatem wszelkie koszty jej funkcjonowania są też kosztami bezpośrednio ich obciążającymi.

Kwestie kredytów i kosztów utrzymania były już przedmiotem analizy Sądu Apelacyjnego w Poznaniu i zostały zaaprobowane. W okresie ostatnich dwóch lat sytuacja majątkowa powodów nie zmieniła się znacząco. W dalszym ciągu są oni zmuszeni korzystać z pomocy osób najbliższych.

Przeciwko powodom wszczęto postępowania egzekucyjnego, w którym zajęto wszelkie ich wierzytelności. Gdyby nawet mieli oszczędności zostałyby one zajęte.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

Z uwagi na odniesienie się powodów do treści postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2013 r. zauważyć trzeba, że wówczas Sąd ten uznał, iż powodowie nie są w stanie uiścić opłaty w wysokości 15 000 zł. Uzasadniał to przede wszystkim tym, że powodowie nie osiągali żadnych dochodów a utrzymywali się przy pomocy rodziny.

Obecnie sytuacja powodów jest inna. Powodowie uzyskują dochody w kwocie łącznie przewyższającej 7 000 zł miesięcznie. Ich przychody z prowadzonej działalności wyniosły w roku 2014 ponad 400 00 zł (k. 734).

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Jak wynika ze wskazanego wyżej przepisu, z woli ustawodawcy koszty sądowe wyprzedzają jedynie koszty utrzymania koniecznego dla strony i jej rodziny. Nie ma żadnych podstaw do przyjmowania, że inne zobowiązania takie jak np. konieczność spłaty kredytów czy innych zobowiązań a nawet opłacenie podatków względnie obowiązkowych składek mają pierwszeństwo przed kosztami sądowymi.

Nie ma żadnych podstaw do przyjmowania, że w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną należy także badać kwestię ewentualnego uszczerbku dla prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w takim zakresie, w jakim koniecznym jest zachowanie dóbr niezbędnych do jego prowadzenia tym bardziej, że jak wynika z treści art. 103 ustawy od kosztów sądowych w przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, jako osoby prawne, nie ma w ogóle żadnych preferencji.

Nie ulega wątpliwości, że przy wskazanych przychodach powodowie są w stanie bez uszczerbku dla swego utrzymania zapłacić 3 000 zł.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro